30/04/2020

Άγιος Δονάτος επίσκοπος Ευροίας Ηπείρου

/ Βίοι Αγίων

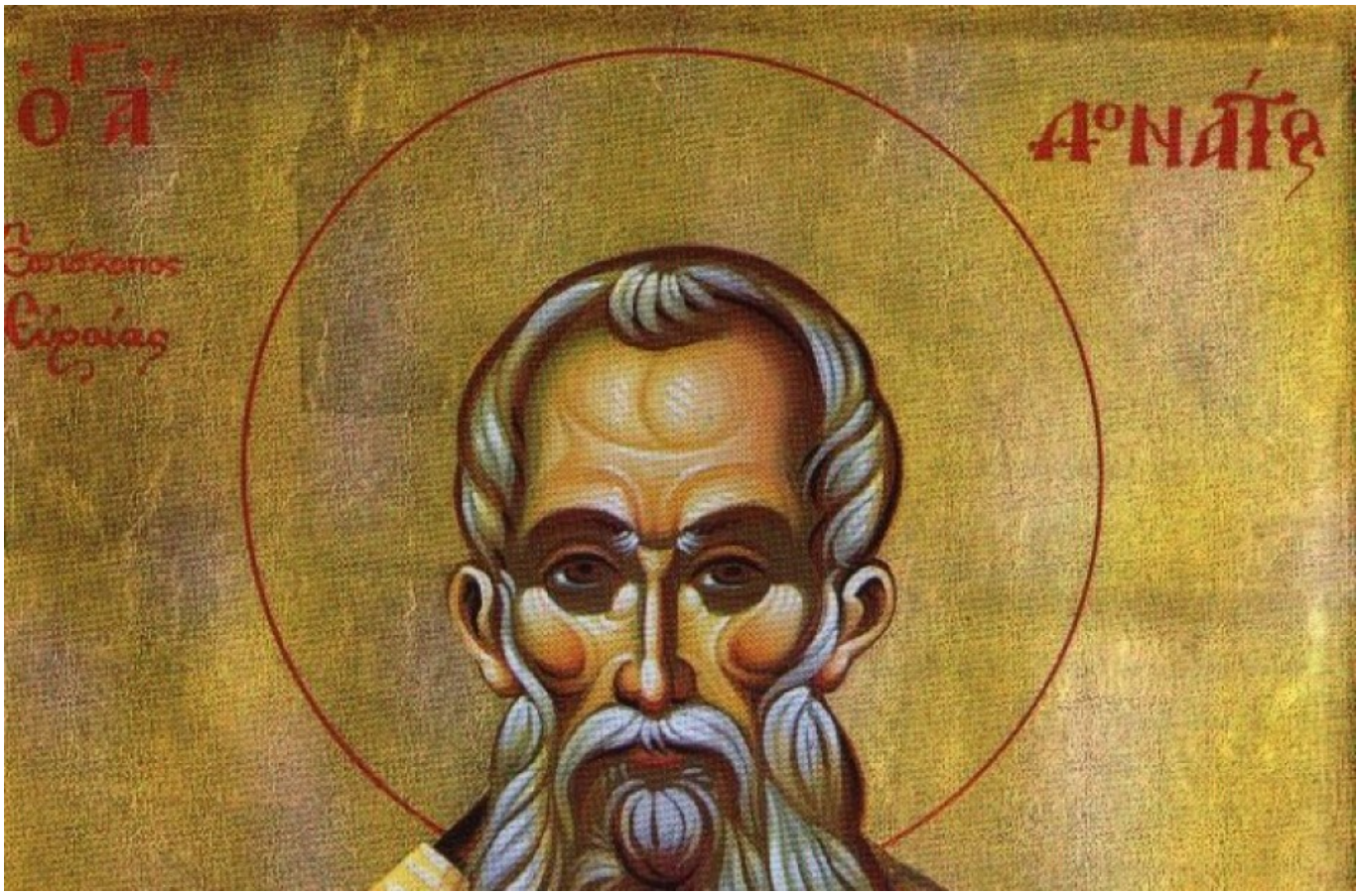

Ο Άγιος Δονάτος επίσκοπος Ευροίας Ηπείρου τιμάται από την Εκκλησία μας κάθε χρόνο στις 30 Απριλίου

Τὶς μὴ Δονᾶτον δοξάσει ἐν τοῖς λόγοις,
Ὃν περ τὰ ἔργα πανταχοῦ ἐδόξασαν.

Ο Άγιος Δονάτος έζησε κατά τους χρόνους του αυτοκράτορα Θεοδοσίου του Μεγάλου (379 – 395 μ.Χ.). Γεννήθηκε περί το 330 μ.Χ. στην Εύροια και μορφώθηκε στο Βουθρωτό της Ηπείρου. Σε ηλικία τριάντα ετών χειροτονήθηκε Επίσκοπος Ευροίας και αρχιεράτευσε επί αξήντα χρόνια. Μετείχε δε στην Β’ Οικουμενική Σύνοδο. Άλλες πηγές θεωρούν ότι ο Άγιος καταγόταν από τη Δύση, αφού το όνομα αυτό ήταν πολύ διαδεδομένο εκεί.

Στις λατινικές πηγές παρατηρείται σύγχυση μεταξύ του Αγίου Δονάτου, Επισκόπου Ευροίας, και του ομωνύμου του Επισκόπου Αρητίου Τυρρηνίας, ο οποίος μαρτύρησε επί Ιουλιανού του Παραβάτου. Αυτό ήταν εύκολο να συμβεί, αφενός μεν λόγω της

συνωνυμίας, αφετέρου δε διότι η Επισκοπή Ευροίας υπαγόταν Εκκλησιαστικά στη Δύση, αν και πολιτικά ανήκε στο Βυζάντιο.

Οι αγιολογικές πηγές μαρτυρούν πλήθος θαυμάτων από τον Άγιο. Στο Συναξάρι αναφέρεται και το θαύμα του Αγίου που φόνευσε τον δράκοντα. Κοντά στην Εύροια υπήρχε ένα χωριό που ονομαζόταν Σωρεία, στο οποίο υπήρχε μία πηγή, από την οποία, όποιος έπινε, πέθαινε. Όταν ο Άγιος πληροφορήθηκε το γεγονός, πήρα μαζί του και άλλους ιερείς και πήγε στην πηγή. Την στιγμή που έφθασε εκεί, ακούσθηκε μία βροντή. Αμέσως εμφανίσθηκε μπροστά του ένας δράκοντας, που είχε την φωλιά του στην πηγή. Μόλις ο Άγιος έστρεψε το βλέμμα του και είδε το θηρίο, πήρε στα χέρια του το σχοινί, με το οποίο κτυπούσε τον όνο επάνω στον οποίο επέβαινε, χτύπησε το θηρίο στη ράχη, που έπεσε νεκρό στο έδαφος. Στην συνέχεια ο Άγιος ευλόγησε την πηγή, ήπιε πρώτος αυτός νερό απ’ αυτή και, ακολούθως, προέτρεψε και τους άλλους να πιουν χωρίς κανένα φόβο. Εκείνοι, πράγματι, ήπιαν και ευφράνθηκαν και επέστρεψαν ασφαλείς στις οικίες τους.

Η φήμη των θαυμάτων του Αγίου, έφθασε μέχρι τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο τον Μεγάλο, ο οποίος τον κάλεσε στην Κωνσταντινούπολη για να θεραπεύσει την θυγατέρα του που έπασχε από δαιμόνιο. Ο Άγιος θεράπευσε τη βασιλόπαιδα και ο Θεοδόσιος του πρόσφερε τόπο στον Ομφάλιο Ηπείρου και χρήματα, προκειμένου ο Άγιος να ανεγείρει ναό. Στην τοποθεσία αυτή σώζονται ερείπια αρχαίου ναού, που χρονολογείται όμως από την εποχή του Δεσποτάτου της Ηπείρου. Είναι πιθανό ο νεότερος αυτός ναός να οικοδομήθηκε επί των θεμελίων εκείνου, τον οποίο έχτισε ο Άγιος, διότι κατά τις ανασκαφές βρέθηκε και παλαιοχριστιανικό υλικό. Ο Άγιος Δονάτος «εἰς μακρὸν γῆρας ἐλάσας, ἀπῆλθε», μάλλον το 388 μ.Χ. και ενταφιάσθηκε πλησίον του ανωτέρου ναού σε μνημείο, το οποίο κατά την παράδοση είχε ο ίδιος ετοιμάσει.

Το 604 μ.Χ. ο επίσκοπος Ευροίας Ιωάννης, εξαιτίας των συχνών βαρβαρικών επιδρομών που γίνονταν στα χρόνια εκείνα, αναγκάστηκε να καταφύγει μαζί με τον ιερό κλήρο της Ευροίας στην Κασσιώπη της Κέρκυρας, μεταφέροντας και το λείψανο του Αγίου Δονάτου. Αργότερα, το 1125 μ.Χ., κατά την εποχή των Σταυροφοριών στην Δύση, το Ιερό Λείψανο του Αγίου Δονάτου, μεταφέρθηκε από τον Ενετό Δόγη Domenico Michelli, στην Εκκλησία της Παναγίας και Δονάτου στο Murano (Μουράνο) της Βενετίας.

Μέρος του Ιερού Λειψάνου του Αγίου Δονάτου δια των ενεργειών του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παραμυθίας κ.κ. Τίτου και του Παναγιωτάτου και Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, μετεκομίσθη στις 29ην Σεπτεμβρίου 2000 από την Εκκλησία της Παναγίας του Murano της Βενετίας στην Παραμυθία και εναποτέθηκε μετά πάσης ευλαβείας και λαμπρότητας στον ομώνυμο

μεγαλοπρεπή Ιερό Ναό.

Ο Άγιος Δονάτος είναι πολιούχος της Παραμυθίας και όλης της Ιεράς Μητροπόλεως και η μνήμη του τιμάται ιδιαίτερα στη Θεσπρωτία, την Πρέβεζα και τα Ιωάννινα.